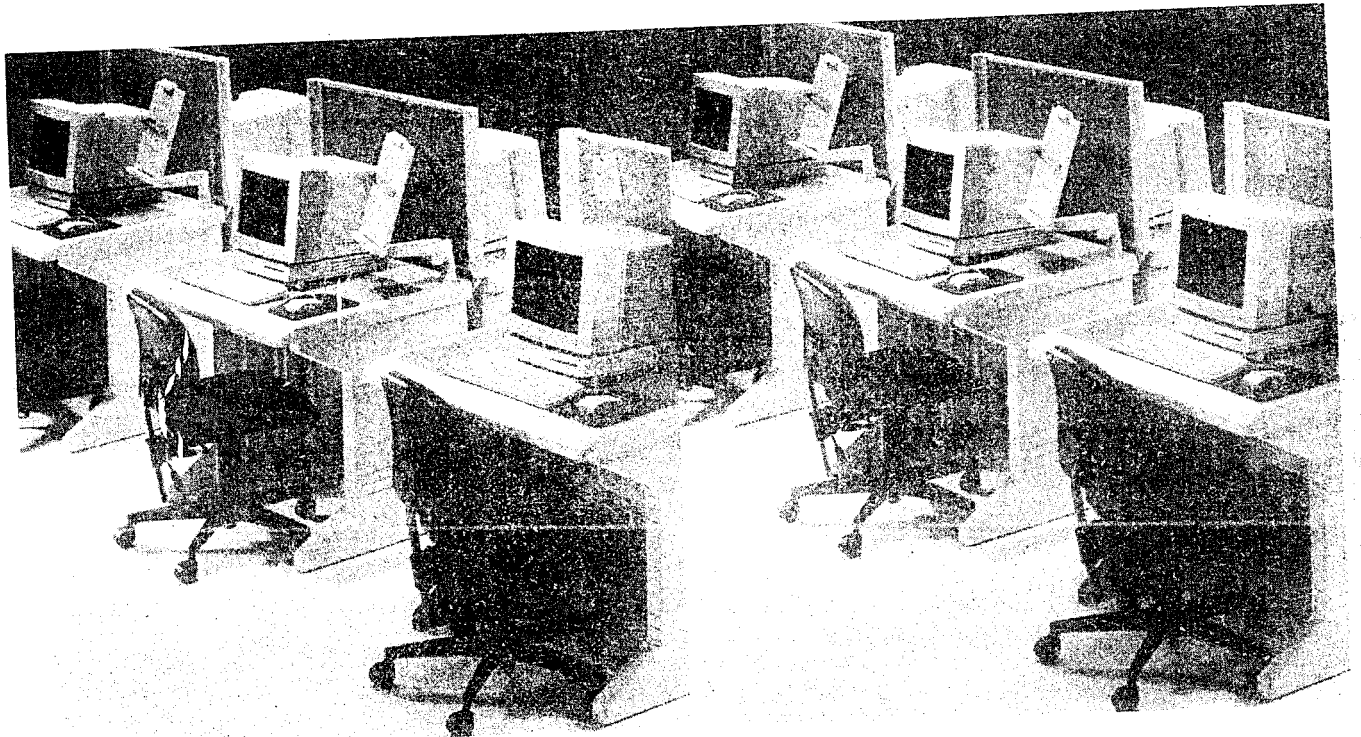

بی بی سیده اسحق زاده
رئیس کتابخانه بانک مرکزی

نکاتی چند درباره اینترنت

کتابخانه‌ها

۴. انتقال داده‌ها و پرونده‌های اطلاعاتی مورد نیاز به طور کلی اینترنت پایه کتابخانه‌های دیجیتالی و بدون کاغذ است.

چگونه می‌توان یک مطلب را در اینترنت قرار داد؟

برای قرار دادن مطلبی در اینترنت و یا قرار دادن فهرست کتابخانه باید از طریق وب اقدام نمود. وب یکی از ابزارهای مورد استفاده در اینترنت است.

۱. ابتدا باید درک درستی از وب، یعنی سیستم فرامتن آن داشت

وب جداناپذیر بر خلاف کاغذ است. باید سرفصلها طوری

در شبکه اینترنت از سال ۱۹۸۹ تا ۱۹۹۶ حدود ده میلیون کامپیوتر مسئول^۱ به شبکه افزوده شده است. تا سال ۲۰۰۰ میلادی این تعداد به یکصد میلیون خواهد رسید. به عبارتی دیگر اینترنت به مانند تلفن در دسترس عموم قرار می‌گیرد.

اینترنت معجونی است از هزاران شبکه که از پروتکل TCP/IP استفاده می‌کنند. هیچکس مسئول اینترنت نیست. هر شبکه کوچکتر که در این شبکه جهانی قرار گیرد مسئول اعضای وابسته به آن شبکه است. لذا هزینه‌های هر شبکه نسبت به موقعیت شبکه‌ها فرق می‌کند.

خدماتی که اینترنت ارائه می‌کند عبارت است از:

۱. پست الکترونیکی

۲. کنفرانسهای الکترونیکی - بحثهای گروهی

۳. ارتباط از راه دور و دسترسی به اطلاعات و منابع

طراحی گردد که بتوان به راحتی در متن حرکت نمود. طراحی برنامه غیرخطی خواهد بود زیرا در این صورت است که خواننده می‌تواند به تمام متنهای موجود در یک موضوع خاص به راحتی دسترسی داشته باشد. این طراحی نسبت به طراحی خطی خواننده را سریعتر به اصل مطلب می‌رساند.

۲. هنر کامپیوتر را در ارائه مطلب در وب بکار برد

ابتدا باید اطلاعات یک متن را به بخشهای مختلف تفکیک نمود. گروههای مشابه را در کنار هم قرار داد. اطلاعات بسیار مهم و اساسی را در ابتدا و به ترتیب قرار داد. اندازه قسمت‌های اطلاعاتی بستگی به نوع اطلاعات دارد. اگر خیلی بزرگ باشد، مدت خواندن اطلاعات در درون حافظه را افزایش می‌دهد و اگر خیلی کوچک هم باشد خواننده را عصبانی می‌کند!

۳. بین اجزاء اطلاعات ایجاد ارتباط نمود

این ارتباط از سه طریق صورت می‌گیرد:

اول. سلسله‌مراتبی. این ارتباط برای استفاده‌کنندگان بسیار راحت است زیرا افکار خود را به طور سلسله‌مراتبی می‌توانند به راحتی بیان نمایند. اما خیلی انعطاف‌پذیر نیست. مانند گوفر (یکی دیگر از ابزارهای اینترنت)

دوم. غیرسلسله‌مراتبی. در این ارتباط انعطاف بیشتری برای انتخاب متن وجود دارد و به راحتی می‌توان ارتباط مفاهیم را در بین متن‌ها نشان داد در این سیستم هر لحظه که بخواهید به راحتی می‌توانید از متن خارج شوید.

سوم. ترکیبی. که از دو روش فوق در آن می‌توان استفاده نمود این روش به عنوان روش ساختاری نیز بکار میرود.

در ایجاد ارتباط بین اجزاء اطلاعات از هر صفحه بیشتر از یک بار با فایلی ارتباط برقرار نسازید. غیر از فایل ایندکس‌ها، زیرا که این فایل مستثناء است. در صورتیکه مجبور هستید در یک فایل ارتباط داخلی ایجاد کنید بهتر است تا یک فایل جداگانه تشکیل دهید. برای ارتباط اجزاء اطلاعاتی نامگذاری

کنید و از بکار بردن کلمات بی‌معنی خودداری نمایید. در صورتیکه بتوانید به صورت یک جمله خبری توضیح بیشتری بدهید بهتر است، زیرا تا حدودی محتوای متن را هم بیان می‌کنید.

۴. متن و محتوای فایل را طبق اصول شبکه تهیه نمایید

متن باید به گونه‌ای باشد که در هر صفحه اطلاعات همگن را به خواننده بدهد. هدف نوشته و میدرک مشخص باشد. عنوان، عنوان فرعی و تصاویر دارای هماهنگی باشند. متن را می‌توان با بکار بردن ابزارهای جانبی کوتاهتر و مفیدتر در اختیار خواننده گذاشت. در برخی موارد می‌توان فقط مدرک را به صورت یک عنوان ارائه داد. تهیه نمایه برای متن ضروری است. زیرا امر بازیابی را ساده‌تر می‌نماید.

۵. استفاده از تصاویر در متن

استفاده از تصاویر در متن باید به حداقل ممکن برسد. مجموعه تصاویر در یک صفحه باید کمتر از ۵۰K باشد. در شرایط ضروری از ۸۰K تجاوز ننمایید. تصاویر باید کوچک و از حداقل رنگ‌آمیزی برخوردار باشد. می‌توان از تصاویر فرعی برای توضیحات بیشتر استفاده کرد. ضمن استفاده از کدهای HTML بهتر است که صفحات مملو از تصویر به صورت زنجیرگونه پشت سر هم در برنامه قرار داده شود.

معرفی سه نرم‌افزار برای استفاده از فهرست

کتابخانه‌ها در شبکه اینترنت

World Pac

یکی از نرم‌افزارهایی که کتابخانه‌ها می‌توانند توسط آن امکان دسترسی به فهرست مدارک خود را در اینترنت فراهم نمایند World Pac است. با این نرم‌افزار می‌توان به سادگی از وب استفاده کرد. کتابداران می‌توانند دسترسی به منابع خود را به صورت پیوسته امکان‌پذیر نموده و هزاران محقق و

پژوهشگر را با مجموعه خود آشنا سازند.

استفاده کننده می تواند فهرست کتابخانه ها را بر اساس نام نویسنده، عنوان، و موضوع در فایلی مرور کند و هم زمان تعداد رکوردهای موجود را ببیند. World Pac رکوردهای مارک را به زبان HTML در می آورد و در محیط خود قابل دسترسی می نماید، فقط کتابخانه ها باید رکوردهای خود را بر اساس فرم مارک تهیه نمایند. لذا نیازی به دانش یا برنامه تبدیل به HTML نیست. اطلاعات پس از تبدیل به HTML در صفحه نمایشگر وب در دسترس استفاده کننده قرار می گیرد.

تمام متن در برنامه میانجی World Pac قابل تعریف برای استفاده کننده است. مثلاً شما می توانید نام کتابخانه، ساعت کار آن، آدرس و سایر اطلاعات دلخواه را به کمک سیستم روی صفحه نمایشگر تعریف کنید.

سایر ویژگیهای سیستم World Pac عبارتست از:

- سیستم راهنمای پیوسته - برنامه ترجمه زبان لاتین
- استفاده از استانداردهای ویندوز در تنظیم داده ها و عملیات - حذف - اضافه - برش و سایر امکانات
- این نرم افزار با سایر محصولات کامپیوتری که بر پایه مارک هستند کار می کند.

نیازهای سخت افزاری این نرم افزار برای استفاده عبارتند از:

MH40-386 Pc -

Mb8 RAM -

- ویندوز، ویرایش 3.1 یا بالاتر

- ارتباط با اینترنت از طریق Client-Server

- ابزار گرافیکی وب مانند Netscape و Mosaic

Net Pac

این نرم افزار به کتابداران و محققان اجازه می دهد که به کلیه پایگاههای اطلاعاتی موجود در شبکه اینترنت که از پروتکل Z 39.50 استفاده می کنند دسترسی پیدا نمایند.

نت پک به صورت یک برنامه میانجی عمل می کند و کلیه اطلاعات موجود در بانکهای اطلاعاتی را به صورت پیوسته و

نابپوسته در اختیار استفاده کنندگان خود قرار می دهد. نت پک توانسته تمام منابع جهان را برای هر فردی که با کامپیوتر خود به اینترنت متصل است قابل دسترسی نماید.

سیستم بسیار راحت (اشاره - کلیک) گرافیکی این نرم افزار به کتابداران امکان جستجوی بسیار پیشرفته و پیچیده را می دهد. کتابداران می توانند تمام یا بخشی از اطلاعات بازبازی شده را چاپ و به هر شکلی که علاقه دارند فهرست نمایند. راهنمای پیوسته این نرم افزار کمک زیادی در استفاده از این نرم افزار می نماید و جستجو در اینترنت را به قدری ساده می کند که هر فرد معمولی هم بدون دانش قبلی می تواند به جستجو بپردازد. به همین لحاظ از نظر اقتصادی برای کتابخانه ها بسیار مفید است زیرا هزینه های جستجو را بسیار کاهش می دهد.

ویژگیهای دیگر این سیستم عبارتست از: پشتیبانی سیستم مارک - نمایش فرم لیبل - نمایش نابپوسته رکوردهای مارک - ذخیره اطلاعات روی دیسک و غیره ... نت پک طبق استانداردهای ISO 10163 و Ansi در تبادل اطلاعات از پایگاههای اطلاعاتی تحت پروتکل Z39.50 استفاده می نماید.

JAVA

جاوا نرم افزاری است که به مشکل نرم افزار پاسخ می دهد. جاوا با هر سیستم عاملی کار می کند. این نرم افزار در ارتباط داخلی شبکه مانند رگ حیاتی عمل می نماید و دارای امنیت بالایی از نظر انتقال داده ها می باشد.

با وجود جاوا کامپیوتر شما یکسان نخواهد بود. تصاویر و اشکال همانهایی نیستند که در برنامه های کامپیوتر شما وجود دارد. در یک شبکه LAN دیگر این پایگاه اطلاعاتی کامپیوتر خادم شما نیست که میزان دسترسی به اطلاعات و عملیات روی آن را تعیین می کند، دیگر این برنامه های موجود در کامپیوتر شما نیست که امکان عملیات متفاوت را به شما می دهد، بلکه این جاوا است که تمام امکانات را در اختیار شما می گذارد و شبکه را در حقیقت تبدیل به کامپیوتر شما

چون کنترل، ارسال و تحویل اطلاعات نقش بسزایی دارد، هزینه‌های ارسال اطلاعات را بسیار پایین می‌آورد. کامپیوتر خادم در شبکه را یکبار و برای همیشه روزآمد می‌نماید. هزینه‌های جستجو برای استفاده‌کنندگان را با امکاناتی که دارد کاهش می‌دهد. از همه مهمتر هزینه‌های مربوط به Up Grade کردن کامپیوترها را نیز کاهش می‌دهد.

از طریق جاوا دسترسی به اینترنت و استفاده از وب با کمترین هزینه صورت می‌گیرد. در هر بار جستجو و بازیابی حجم زیادی از اطلاعات را در اختیار استفاده‌کنندگان قرار می‌دهد. که این امر در انتقال اطلاعات از راه دور بسیار با صرفه و مفید است. از طریق جاوا جستجو و انتقال اطلاعات بلادرنگ صورت می‌گیرد. جاوا هزینه‌های آموزش تکنولوژی را نیز پایین می‌آورد. جاوا به اقتصاد کتابخانه‌ها کمک می‌نماید.

یادداشت

1. Host Computer

می‌نماید! بنابراین کامپیوتر شما یک وسیله جانبی نسبت به شبکه اینترنت خواهد شد.

جاوا مشکل تغییرات آنی در نرم‌افزارهای شبکه اینترنت را حل کرده زیرا با هرگونه تغییری سازگار شده است.

امروزه کتابخانه‌ها در استفاده از تکنولوژی متحمل هزینه‌های گزافی شده‌اند. ذخیره، بازیابی، سازماندهی اطلاعات در کتابخانه‌ها هزینه‌بر است استفاده از شبکه‌ها و تجهیزات چندرسانه‌ای، کتابخانه‌ها را مجبور به خرید نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای گوناگون کرده است.

از طرفی لازم است که کتابخانه‌ها اطلاعات موجود را به گونه‌ای در اختیار استفاده‌کنندگان خود قرار دهند و امکان دسترسی جامعه استفاده‌کننده خود را به بانکهای اطلاعاتی فراهم نمایند. به ناچار با توسعه و پیشرفت تکنولوژی خود را همگام می‌سازند. اما همانطور که گفته شد این امر موجب هزینه‌های بسیار زیادی می‌باشد. لذا با وجود بودجه محدود کتابخانه‌ها باید نرم‌افزارها و سخت‌افزارهای کتابخانه مدت طولانی‌تری بتوانند کار کنند. جاوا به این مشکل پاسخ داده است.

جاوا با هر سیستم عاملی کار می‌کند لذا با کمترین هزینه می‌توان از امکانات موجود استفاده کرد. در مورد مدیریت،

